

Előszó.

Ezen könyvecske elődje: Az újszövetségi történetek és tanítások a bibliát magát igyekezett előadni. A dolog természetéből kifolyóan éppen ezért néhol nehézkes is volt. Most egészen új csapásokon indultunk el. Az evangéliumi történeteket a modern vallás-lélektan alapján dolgoztam fel, még pedig a következő művek útmutatása szerint: E. Phenningsdorf: *Wie lehren wir Evangelium.* Leipzig-Erlangen, 1921. Else und Otto Zurehellen: *Wie erzehlen wir den Kindern die biblischen Geschichten?* 1925. Leipzig. Hatodik kiadás. Max Paul: *Für Herz und Gemüth der Kleinen.* Leipzig. 14. kiadás. Agnes Petersen: *Frohe Religionsstunden unserer Kleinen.* Flensburg, 1928. 14. kiadás. Ez utóbbi mű volt legnagyobb mértékben segítségemre. A 9-ik cikk Max Paul hatása alatt, az 1., 2., 3., 4., 5., 10., 25., 27., 28. és 29. Agnes Petersen nyomán íródott, a 14. pedig rövidített fordítás Petersentől.

A munka mai alakjára értékes útmutatásokat adtak a bírálók, ú. m. Patakfalvi Zsigmond kolozsvári tanító, Dobai István vargyasi és Kövári Jakab kénosi lelkészársaim. Különösen utóbbinak gondos tanulmány után készült javításait sok helyen a szö-

vegbé bedolgoztam. A komoly és alapos bírálatért és segítségért hálás köszönetemet fejezem ki.

A könyvecske a tárgynak nem a minimumát, hanem a maximumát adja. Ha a kevés óraszám miatt nem tudjuk az egészet eltanítani, kiválogatjuk a gondolatunk szerinti legalkalmasabbakat.

Bodogaia-Alsóboldogfalva, 1934 július hava.

A SZERZŐ.

1. Jézus születése.

Messzi-messzi Keleten, Názáret városában élt egy ifjú házaspár: József és Mária. József szegénysorsú ácsmester volt, de boldog volt ifjú feleségével, mert mindketten szorgalmas munkások és istenfélők voltak. Egyszer éppen mikor szülővárosukról: Betlehemről beszélgettek, a császártól parancs érkezett, hogy a birodalomban levő népet számlálják meg. A parancsolat úgy szólott, hogy mindenkinek oda kellett mennie, ahonnan származott, hogy a népszámlálási lapra beírják. Józsefnek és Máriának Betlehembe kellett menniök, mert onnan származtak. Mária nagyon megörvendett, hogy Betlehembe mehet, ahol gyermekéveit töltötte. Sok jó rokonuk és kedves barátjuk volt Betlehemben, szívék telve volt a találkozás örömeivel.

Mária összezsomagolta az útra a szükséges dolgokat és elindultak Betlehem felé. Bethlehem négy napi útra volt Názarettől. Abban az időben nem volt vasút, nem voltak autóbuszok, mint ma. Az emberek vagy kocsin, vagy gyalog jártak. Józsefék szegénysorsú emberek voltak és gyalog mentek. Egy-egy napi járó útra rendszerint vendégfogadók voltak s ottan az utasok megszálltak, éjszaka kipihenték magukat s másnap újult erővel folytatták útjukat. A negyedik napon déltájban Mária nagyon

elfáradott és elesüggedett. Fájdalmasan sóhajtott fel: „Oh, sohasem érkeziünk meg. Nem bírom már tovább.” József megmutatta a távolban látszó épületek körvonalait. „Nézd Mária, az ott Betlehem. Ma estére odaérkeziünk.” Erre Mária úgy megörvendett, hogy teljesen elfeledkezett fáradtságáról és megújult erővel, vidáman folytatta az utat Betlehem felé.

Estefelé már a városka szélén voltak. Józsefnek egy barátja éppen szembe jött velük. Nagyon megörvendettek a találkozásnak, de a jó barát csakhamar szomorú lett. Azt mondotta: „Miért nem jöttetek korábban? Annyi vendég érkezett a városba, hogy nem fogtok szállást kapni.” Mária erre a hírre nagyon megijedett, de József megvigasztalta: „Ne félj, mert Isten megsegít.”

A jó barát segítségével végigjárták a várost, hogy szállást keressenek, de sehol sem találtak. Nemcsak a vendégfogadók, hanem minden más ház is tele volt vendégekkel. Mikor már sehol sem találtak szállást, a jó barát felajánlotta az ő új istállóját, amely egészen tiszta volt. József és Mária meg voltak elégedve a szállással; puha szénából ágyat készítettek maguknak, lefeküdtek és mélyen aludtak, mert a nagy út után nagyon ki voltak fáradva.

Álmuk nagyon boldog volt, de rövid ideig tartott. Éjfélkor Mária fölébredett, mert a jó Isten egy kis fiúcskával: Jézussal ajándékozta meg őket. Mária fölébresztette Józsefet s mindketten boldogan néztek a kis gyermekre.

— József, — szólalt meg Mária — nincsen bölcsőnk; hová fektessük le a kis gyermeket? József jó puha sarjából ágyat vetett a jászolba, csomag-

jukból ruhát szedett elő, a kis Jézust a jászolba fektette és tiszta ruhába pólyálta. A szülők egész éjjel a jászol mellett ültek s boldogok voltak, mikor látták, hogy a kicsike álmában mosolyog.

2. A pásztorok üdvözlése.

Mikor Jézus született, Betlehem környékén a mezőn a pásztorok juhokat őriztek. Csodálatosan enyhe téli idő volt s a pásztorok éjszaka is a mezőn maradtak szívesen. A legidősebb pásztor böles, tapasztalt ember volt. Volt vagy száz esztendő. Elmondotta ez az öreg ember, hogy hosszú pásztorokodása alatt még ilyen enyhe tél nem volt. Hó egyáltalán nem esett, a vadállatok nem zavarták a juhnyáját. A csillagok sokkal fényesebbek, mint máskor. A pásztorok a bundáikat a földre terítették, lefeküdtek rá és úgy nézték a csillagokat. Az öreg pásztor pedig gyakran mondotta: „Valami nagy dolognak kell történnie! A csillagok nem voltak ilyen fényesek soha... Úgy látszik, mintha az ég közelebb volna a földhöz, mint máskor...”

Amint a csillagokat bámulták, egyszer csak nagy fényesség támadott. A pásztorok megijedtek a nagy fényességtől, mert többet ilyet nem láttak. Azonban egy angyal megszólalt és bátorította őket: „Ne féljétek, mert hirdetek nektek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lesz. Mert ma születet az Úr Jézus a Dávid városában. Ennek jele, hogy találtok egy kisdedet bepólyálva a jászolban.”

A pásztorok örömmel hallgatták az angyal beszédét és az angyalokkal együtt énekléssel dicsér-

ték az Urat: „Dicsőség a magasságos mennyben Istennek, e földön békesség és az emberekhez jóakarát.“

Elindultak, hogy megkeressék a kis Jézust. Amint beérkeztek Betlehembe, láttak egy istállót, melyben világosság volt. Egyenesen odamentek s meg is találták a kis Jézust a jászolban. A kis Jézus látásán sokáig gyönyörködtek s leborulva, hálát adtak az Istennek, hogy megváltót adott a világnak.

3. A keleti bölcsek.

Zsidóországtól keletre élt három ember. Ez a három ember okosabb, bölcsőbb volt más embereknél. Volt nekik egy csillagvizsgáló tornyuk s onnan figvelték a nap, hold és a csillagok állását. Egyszer csak az egyik bölcset meglepetéssel mondja: „Kendkívül nagy esemény történt, Fényes csillagot látok Zsidóország fölött.“ Miután a másik bölcset is meg nézte, örömmel folytatta: „Király született az emberiség boldogítására.“ — „Isten ígérete beteljesült, a megváltó megszületett. Jertek, menjünk és tegyünk tisztességet az újszülött előtt“, mondá a harmadik.

A három bölcset azonnal útnak indult. A csillag irányában mentek, mely mindig nyugat felé haladt. Jeruzsálemben nappal érkeztek meg, mikor a csillagot nem látták. Hogy hamarabb megérkezzenek, kérdezősködtek: „hol van a zsidóknak királya, aki született“. Az örök azt gondolták, hogy földi királyról van szó s a fejedelemben, Heródesnek bejelentették, hogy a bölcsek királyt keresnek. Heró-

des féltékeny, gonosz ember volt. Attól félt, hogy az új király elveszi tőle az országát. Szerette volna megtudni, hogy hol van a király, akit a bölcsek keresnek. Heródes a bölcsekhez ment s azt mondotta: „Ha megtaláltátok a zsidóknak ama királyát, aki most született, jöjjetek vissza, mondjátok meg, hol van, mert én is tisztességet akarok tenni.“ A bölcsek megígérték, hogy visszatértek alkalmával Heródesnek megmondják, hol van az Úr Jézus.

Este a csillag újra mutatta az utat a bölcseknek; a fényes csillag megállott a betlehemi istálló fölött s a bölcsek oda bemenve, aranyat, tömjént és mirhát vittek Jézusnak s dicsőítették az Istent, hogy megláthatták a megváltót.

Egy idő múlva a bölcsek elbúcsúztak Józseftől és Máriától. Elindultak hazafelé. Isten azonban értesükre adta, hogy Heródes Jézusnak nem tisztességet akar tenni, hanem meg akarja ölni. Ezért nem Jeruzsálem felé, hanem más úton mentek haza, hogy Heródes ne tudja meg, hol van a kis Jézus.

4. Menekülés Egyiptomba.

Heródes várta a bölcseket, de a bölcsek a gonosznak nem szolgáltak s nem mentek hozzá, hogy elárulják az ártatlan Jézust. A gonosz fejedelemben gondolta, hogy a bölcsek elkerülték őt s ezért nagyon megharagudott. Egy rendeletet adott ki, hogy azon a vidéken minden két évesnél kisebb gyermeket öljenek meg. Azt gondolta, hogy ezek között Jézus is el fog veszni.

A jó Isten azonban Józsefnek álmában egy an-

gyal áltai tudtul adta Heródes gonosz szándékát. József azonnal felkelt, felköltötte álmából Máriát s megmondotta, hogy még az éjszaka menekülniök kell. Mária azonnal felkészült s a kis fiát keblére szorítva, az éjszakában elindultak Egyiptom felé, ahol más volt a király. Útközben Mária aggódott, hogy mit mondanak a rokonok és barátok, hogy büesü nélkül jöttek el éjszakának idején. József azonban megvigasztalta: „Majd, ha megtudják milyen veszedelem elől menekültünk, meg fognak bocsátani nekünk.“

Kora reggel már megérkeztek Betlehembe is a gonosz fejedelem katonái és minden gyermeket leöltek, aki két évesnél kisebb volt. Betlehem vidékén keservesen sírt minden édesanya, akinek gyermekét megölték.

József és Mária néhány napi utazás után Egyiptomba érkeztek. Ott letelepedtek s munka után láttak. Amikor a gonosz Heródes meghalt, hazatértek Názáretbe, ahonnan olyan rég eltávoztak volt.

5. A tizenkétéves Jézus.

Józsefnek, mint ácsmesternek igen jó hírneve volt. Sokan keresték fel műhelyében, mert kitünő munkát csinált. A kis Jézus gyakran kiment a műhelybe és játszott a fadarabokkal és forgácsokkal; amint nagyobb lett, szívesen segített szülőinek minden dolgukban. Akik a műhelyben megjelentek, azokkal kedvesen elbeszélgetett. Mindenki szerette a bátor, nyílt tekintetű, kedves gyermeket. A szülők megígérték Jézusnak, hogy midőn nagyobb lesz,

elviszik Jeruzsálembe a húsvét ünnepe alkalmával. Ez meg is történt, mikor Jézus tizenkét éves volt.

Abban az időben nem volt minden falunak temploma, mint ma. Názáret város volt s még ott is csak imaház (zsinagóga) volt. A zsidóknak temploma Jeruzsálemben volt, ahova minden istenfelő ember egy évben legalább egyszer fel szokott menni imádkozni. József és Mária is elindultak Jeruzsálembe; magukkal vitték Jézust is. Útközben Jézus nem győzött eleget csodálkozni, annyi szép rétet, mezőt, erdőt és virágot látott. Mindenfelé újabb és újabb dolgokat fedezett fel; annyit kérdezősködött, hogy az útitársak alig tudtak felelni kérdéseire.

Különösen nagyon megtetszett neki Jeruzsálem, a főváros. Ilyen szép és nagy várost nem látott még soha. Legjobban a nagy templomot szerette, ahol a nép a papokkal imádkozott. Ő is buzgón imádkozott a többi gyermekekkel és a néppel.

Józsefék három napig voltak Jeruzsálemben s ekkor a rokonokkal és ismerősökkel hazafelé indultak. Egynapi járó út után betértek egy vendégfogadóba, hogy reggelig kipihenjék magukat. Ekkor ijedtek meg, hogy Jézus nincsen velük. Senki sem tudott róla, az egész nap senki sem látta. Volt is nagy bánata Józsefnek és Máriának. Egész éjjel nem tudták lehunyni szemeiket. Kora hajnalban, amint világosodni kezdett, visszamentek Jeruzsálembe. A városban sem tudott senki Jézusról. Végül Mária a fáradtságtól és aggodalomtól annyira kimerült, hogy bement a templomba imádkozni. Az imádság mindig megnyugtatja a zaklatott lelket. Mária nem akart hinni a szemeinek, midőn meglátta, hogy fia, a 12 éves Jézus a papok és tudósok

között van s velük az írásokról beszél. Kérdez és felel. Ahogy a csodálkozástól és boldog örömtől magához tért, azt mondotta Jézusnak: „Fiam, miért cselekedted ezt mivelünk? Én és atyád nagyon aggódtunk miattad.“ „Mi dolog, — felelte Jézus — hogy miattam aggódtatok? Nekem azokkal a dolgokkal kell foglalkoznom, melyek az én menyei atyám dolgai.“

A tudósok és papok nagyon megdicsérték Jézust okos beszédéért s azt mondták, hogy belőle pap, vagy tanító lesz.

Jézus szülőivel hazament Názáretbe. Otthon engedelmes, jó magaviseletű gyermek volt; szülőinek segített minden munkájukban s azonkívül tanult, különösen nagy szeretettel olvasta a szentírást.

6. Jézus megkereszteltetése.

Mielőtt Jézus tanítani kezdett volna, a pusztában egy próféta jelent meg, akit Jánosnak hívtak. János egyszerű ember volt. Ruházata nem volt divatos, cifra, hanem teveszőrből készült és derekán bőrből volt az öve. Élelme is éppen ilyen egyszerű volt, többnyire vadmézet evett. Részegítő italt nem ivott, a bűnös társaságokat elkerülte. Nagyon bátor ember volt; nem félt senkitől és semmitől, még a haláltól sem. A fejedelem és fejedelelnő gonosz, bűnös életet éltek. János őket is megintette és megdorgálta.

A pusztában beszédeket tartott. A falvakból és a városokból özönlött a nép, mert már régóta nem jelent meg próféta a zsidók között. János azt ki-

vánta a néptől, hogy térjen meg és hagyja el bűnös életmódját. „Térjete meg, — szokta mondani, — mert elközelgett a mennyeknek országa.“ Sokan azt gondolták róla, hogy ő a Krisztus. János azonban megmondotta, hogy ő nem a Krisztus, hanem csak Krisztus útjának előkészítője. Akik megtértek, azokat megkeresztelte. Ezért őt Keresztelő Jánosnak nevezték.

Mikor Jézus felnőtt ember lett, 30 éves korában, elment Keresztelő Jánoshoz s kérte őt, hogy őt is keresztelje meg. János először nem akarta megkeresztelni Jézust. Azt mondotta: „Neked kellene megkeresztelni engem, mert én arra sem vagyok méltó, hogy saruid kötőjét megoldjam.“ Jézus pedig azt felelte: „Hadd el, mert így illik, hogy tisztünket betöltsük.“ János nem vonakodott tovább, hanem megkeresztelte Jézust. Mikor a keresztelés megtörtént, a szentlélek galamb képében reá szállott s az égből szózat hallatszott: „Ez az én szerelmes fiam, akiben nekem kedvem telik.“

7. Jézus megkísértése.

Régi időben az emberiség nagy tanítói, a bölcsék néha visszavonultak a pusztába, mint Keresztelő János, hogy arról a feladatról gondolkozzanak, amivel az Isten őket megbízta. Jézus is egy ideig a pusztába vonult vissza az emberek társaságától. A puszta csöndjében rákészült arra, hogy föllépjen az emberek között mint a szeretet evangéliumának a prófétája. Mikor már negyven napig volt a pusztában, nagyon megéhezett. Ekkor a Sátán Jézus-

hoz ment s azt mondotta: „Ha Istennek fia vagy, változtasd a követ kenyerekké.“ Jézus azt felelte a Sátánnak: „Nemesak kenyérrel él az ember, hanem Istennek minden igéjével.“ Aztán a Sátán elvitte Jézust a szent városba és a templom ormára állítá s mondá néki: „Ha Istennek fia vagy, bocsátkozzál alá, mert meg van írva: az ő angyalainak parancsol te felőled és kezőkben hordoznak téged, hogy valamiképpen meg ne üssed a lábadat a köbe.“ Jézus azonban azt felelte: „Az is meg van írva, hogy ne kísértsd a te Uradat, Istenedet.“

Végül a Sátán felvitte Jézust egy magas hegyre, megmutatta a világ minden országát s így szólt hozzá: „Mindezeket neked adom, ha leborulva imádsz engem.“ Jézus ezúttal is elutasította a Sátánt, ezeket mondván: „Eredj el Sátán, mert meg van írva: a te Uradat, Istenedet imádd és egyedül neki szolgálj.“

A Sátán megszegyenülve távozott Jézustól. Jézus érezte, hogy Isten őt tiszta és igaz lélekkel áldotta meg s őt Istentől nem tudja elszakítani semmi.

8. A gazdag halászat.

A pusztában való megkisértés után Jézus felépett, mint népének tanítója, prófétája. Bejárta Galileának szép, kies vidékeit s a népnek elmondotta, hogy Isten országa közel van. Sokan mentek Jézushoz, hogy hallgassák az ő tanításait. Jézus szívesen is tanította a tudatlanokat, vigasztalta a bánatos szívűeket, megtérésre intette az elesetteket, bűnösöket. Azt mondotta a bánatos szívűek-

nek: „Jöjjetek én hozzám, akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve, én megnyugtatlak titeket.“ A betegek, sánták, bénák, süketek és vakok is Jézushoz mentek; az ő tanításaiból hitet és reményt merítettek; a benne való hit sokakat meggyógyított. Ennek következtében a vakok csakugyan láttak, a süketek hallottak, a sánták és bénák jártak, a szegények pedig az evangéliumot hallgatták.

Jézus egyszer a Galileai tenger partján sétált, egyedül volt; figyelte a tenger hullámzását s a tengeren halászó embereket. Két kis halászó hajó úszkált a vizen. Egyikben Péter és testvére: András, a másikban Zebedeus két fia: Jakab és János halásztak. Egész nap halásztak, de egyetlen halat sem tudtak fogni. Végre megúnták a hiábavaló munkát s kikötöttek a parton. Jézus azonban belépett a Péter és András hajójába s azt mondotta, evezzenek oda, ahol a tenger a legmélyebb. Mikor odaértek, Jézus megparancsolta, hogy hálójukat engedjék le a mélybe. A halászok engedelmestek s rövid idő alatt annyi halat fogtak, hogy az egyik hajó nem bírta volna meg, a másiknak is segítenie kellett, hogy a sok halat partra tebessék.

Mikor a gazdag halászat bevégeződött, Jézus így szólt a halászokhoz: „Kövessetek engem és én azt mivelem, hogy embereket halásszatok.“ A halászok elhagyták hálójukat s követték Jézust. Ez a négy ember volt Jézusnak első tanítványa. Jézus még nyole embert hívott el s így összesen tizenkét tanítványa volt.

A tanítványok nevei így következnek:

Péter volt az első, kit követett András, Jakab, János, Fülöp, Bertalan és Tamás, Máté, Jakab, Simon, Taddeus és Judás, Így nevezi őket rendre a szentírás.

9) Jézus imádkozni tanít.

Galilea egyik völgyében nagy tolongás van. Annyi nép sűrög, forog, mint vásárnapján. Csak-hogy nem a vásárra igyekszik a nép, hanem egy hegytetőre. Vajjon miért mennek a hegyre olyan sokan? A hegyre csak kirándulók szoktak menni, vagy pedig munkások, de nem ilyen nagy számban. Jézus megy legelől s azért mennek olyan sokan utána. Az Úr Jézus híre-neve oly gyorsan elterjedett, hogy messziről is eljöttek hozzája, hogy hallgassák az evangéliumot. Az Úr Jézus ugyanis nemcsak az imaházakban, hanem az utcán, mezőn, hegyen, völgyön, mindenütt hirdette az evangéliumot. Sokszor kevesebben, máskor többen hallgatták. Most több ezer ember ment utána.

Mikor az Úr Jézus felérkezett a hegyre, egy kis halmon megállott, szeméit az ég felé emelte s hálát adott a jó Istennek. A sokaság amint felérkezett a hegyre, a halom körül leült s várta, hogy az Úr Jézus beszéljen.

Az Úr Jézus az imádságról beszélt. Arra tanította a sokaságot, hogy miképpen kell imádkozni. Azt mondotta: „Mikor imádkozol, ne légy olyan, mint a képmutatók, kik örömezt imádkoznak fenn-

állva a gyülekezetben és utcáknak szögletein, hogy az emberektől láttassanak. Te pedig mikor imádkozol, menj bé a te belső szobádba és ajtódat bezárólva, imádkozzál a te Atyádhoz és a te Atyád, aki titkon néz, megfizet néked nyilván. Azért így imádkozzatok:

Mi Atyánk ki vagy a mennyben, szenteltessék meg a te neved.

Jöjjön el a te országod; legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy itt e földön is.

A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma. És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk azoknak, akik mi ellenünk vétkeztek.

És ne vigy minket a kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól. Mert tiéd az ország, hatalom, dicsőség, most és mindörökké. Amen.

A sokaság nagyon boldog volt, hogy az Úr Jézus megtanította imádkozni. A hegyen tanított imádságot Jézus imájának* vagy úrimádságnak nevezzük ma is.

10) A sokaság megvendéglése.

Egy szép ünnepnapon ezerekre menő sokaság hallgatta Jézus tanításait. Galilea tartományának egyik kedves völgyében voltak. Gyönyörű tavaszi idő volt. A természet teljesen újjászületett. A levegő telve volt a virágok illatával, a madarak dalától pedig visszhangzott a tájék. A nap már lemenőben volt, de a nagy sokaság nem gondolt hazamenetelre; oly odaadással hallgatták az Úr Jézus

beszédét, hogy eszükbe sem jutott a házamenetel. Jól érezték magukat a puha pázsiton heverészve s hallgatva az Úr Jézus tanításait.

Egyik tanítvány váratlanul megszólalt: „Bocsásd el a népet Uram, hogy menjenek el és szerezzenek élelmet magoknak.“ Az Úr Jézus csodálkozva nézett a tanítványra s mondá: „Adjatok ti nekik enni.“ A tanítványok aggódva mondták: „Csak öt kenyérünk van és két halunk.“

Jézus megparancsolta tanítványainak, hogy a sokaságot osszák be csoportokba s maga pedig a kenyeret megszegvén, a tanítványai által kiosztatta. A népet csoportonként megszámlálták és mintegy ötezren voltak. Vacsora után pedig a tanítványok a megmaradott kenyérdarabokat összeszedték és 12 kosárral gyűlt össze. A sokaság pedig megelégedék a megvendégléssel.

A sokaság kevéssel is megelégedett, mert nem testi, hanem lelki táplálék után vágyódott.

11. Szabad-e ünnepnapon jót tenni?

Jézus minden alkalmat megragadott, hogy embertársaival jót tehessen. Ünnepnapokon megjelent a zsinagógában, ahol tanított, a szentírást magyarázta és imádkozott. Beszéde, imája és magyarázata tiszta szívből jött és szívekre talált. A nép csak őt szerette hallgatni. A szenvedők, betegek ezért mindenütt Jézust keresték.

Egy szombat napon egy száradt kezű embert vittek Jézushoz az imaházba. Azt gondolták, hogy senki sem tudja meggyógyítani azt a bénaságot,

mert mindenütt próbálkoztak, ahol csak gyógyítással foglalkoztak. A beteg area szomorú, sáppadt és reménytelen volt. Szemei ki voltak sírva, homlokán mély barázdák voltak. Legjobban az fájt neki, hogy nagy családjáról nem tudott gondoskodni, gyermekei éheztek, szükségét szenvedtek. A beteg ember szinte reménytelenül indult a zsinagógába, Azonban, amint Jézust meglátta, reménykedni kezdett. Jézus szeretettel ránézett és biztató hangon mondá: „Nyújtsd ki a te karodat.“ A beteg pár pillanat alatt egészen megváltozott, karját kinyújtotta és meg volt gyógyulva. Szegény ember még szólni sem tudott, csak sírt örömeiben, hogy meggyógyult. Vele együtt örvendett a nép is. Csak Jézus ellenségei: a zsidó papok, írástudók és farizeusok nem örvendettek.

A zsidó papok, írástudók és farizeusok ellenségei voltak Jézusnak. Irigyleték, hogy a nép őt oly nagyon szerette. Reátámadtak, hogy szombat napon miért gyógyított, mikor a Mózes törvénye azt mondja: akkor ne tégy semmi dolgot.

Jézus azonban a farizeusoknak megfelelt.

Azt kérdezte, hogyha valakinek a juha szombat napon verembe esik, vajjon nem veszi-e ki onnan? A farizeusok és papok azt felelték: „igen is, kiveszi“. Jézus azt mondotta: „Helyesen cselekszik, mert nem engedheti, hogy a barma elpusztuljon. De ha ünnepnapon az oktalán állatot meg kell menteni, mennyivel inkább az embert, aki Istennek legnemesebb teremtménye. Szabad tehát ünnepnapon is jót cselekedni. Nem az ember van az ünnepért, hanem az ünnep az emberért.“

12 Jézus és a gyermekek.

Jézusnak alig volt pihenése. Folyton járt egyik faluból a másikba, egyik városból a másik városba. Az emberek megéreztek, hogy Istennek ő a legnagyobb prófétája. Azért ahol megjelent, mindenütt nagyon sokan tódultak hozzá.

Jézus egyik útjában leült egy padon a falu között, hogy megpihenjen. Rövid idő alatt híre futott, hogy az Úr Jézus ott van. Pár pillanat alatt sok nő és még több gyermek vette körül a nagy mestert, aki gondolataiban el volt mélyedve.

A tanítványok azt godnolták, hogy Jézusnak terhére vannak a gyermekek s a gyermekeket el akarták küldeni. Jézus azonban megdorgálta a tanítványait s azt mondotta: „Engedjétek én hozzam jönni a kisdedeket, mert ilyeneké a mennyeknek országa.“

A gyermekek nagyon megörvendettek, hogy Jézussal maradhattak. Az édesanyák Jézushoz viték egészen kis gyermekeiket is, hogy áldja meg őket, Jézus a kisebb és nagyobb gyermekeket megáldotta. Kezét a gyermekek fejére tette, kis orcáikat megsímogatta s tiszta szívből mosolygott a sok örvendező gyermeknek.

A kis gyermekek társaságában az Úr Jézus elmondotta a hallgatóságnak, hogy a gyermeki lélek tiszta, ártatlan, bűn nélküli. Az ilyen tiszta és ártatlan lélekben benne van a mennyeknek országa. Aki elveszíti lelkének tisztaságát, elveszítette a mennyeknek országát is. Tanításait ez alkalommal azzal a mondással fejezte be: „Ha olyanok nem

lesztek lélekben, mint a kis gyermek, nem juttok be a mennyeknek országába.“

Amíg az Úr Jézussal voltak, a felnőttek és gyermekek egyaránt úgy érezték, hogy Isten országa a lelkiükben van.

13. A hullámok lecsendesítése.

Jézus tanításai közben egyszer nagyon elfáradott. A Genezáret taván, melyet galileai tengernek is neveznek, hajóra szállott. A tavat nagyobb részét erdős hegyek veszik körül, csak a délkeleti részében van kisebb síkság. A tóról szépen látszik a zöldelő erdő. A hajó elindult a síma, csöndes felszínen. Amint a hajó ringott a habokon, Jézus elaludott, mint a gyermek a bölesőben.

A tanítványok is a hajón voltak. Csöndesen beszélgettek a napi eseményekről. Elmondották egymásnak, milyen nagy öröm és boldogság Jézussal lenni. Péter benső örömmel mondotta, hogy sohasem tudott igazán imádkozni, amíg Jézustól meg nem tanulta. Eddig mindig félt az Istentől, most tiszteli és szereti az Istent. Akkor boldog, ha Isten előtt hódolhat. Érzi, hogy Isten mindig velünk van. Az Isten szeretet. Istent megismerni csak szeretettel és szeretetben lehet.

Amint a tanítványok csöndesen beszélgettek, nyugat felől az égen terhes fellegek jelentek meg. Nemsokára szél kerekedett, a hullámok magasra szöktek, villámlott és dörgött, a felkorbácsolt hullámok a hajót ide-oda dobálták, mint könnyű játékot. A hajó csaknem felfordult. A tanítványok

megijedtek. Jézushoz mentek, felköltötték s megijedve kérték: „Uram, segíts, mert elveszünk.“ Jézus feddőleg szólt tanítványaihoz: „Mit féltetek, oh kicsinyhitűek.“ Aztán a tengert megdorgálta, a vihar lecsendesült, az áldott nap ismét derült égről sütött alá és a kis hajó biztosan haladott a tó síma tükrén.

A tanítványok megtanulták az igazságot, hogy a veszedelemben nem szabad elesüggedni. Az erős hit megtart.

14. A tékozló fiú.

Egyik faluban élt egy gazdag ember. A gazdag embernek sok földbirtoka, kertje, rétje, szőlője és erdeje volt s ehhez a nagybirtokhoz való berendezése, szép háza, nagy csüre, sok szekere, sok ökre, tehene, lova és más állata. Volt neki két fia is, ez a két fiú már tudott segíteni a gazdaságban, de a gazda több szolgát tartott és gyakran napszamosokat fogadott, hogy a munkát rendesen elvégezhessék.

A gazda maga is gyermekeivel sokat dolgozott. A két gyermek teljesen ellentéte volt egymásnak. A nagyobbik szorgalmas és kitartó, kora reggeltől késő estig dolgozott, úgy szerette volna, hogyha vagyonát megkétszerezhetné. A kisebbik nagyon könnyelmű volt; reggel nem szeretett jókor kelni, este nem szeretett korán fekiüdni, mindig csak mulatságon járt az esze. Az apa búsult kisebbik fia miatt. Gyakran mondotta: „Mi lesz belőled, mi lesz belőled, fiam?“ Egyszer a kisebbik fiú azzal állott elő: „Apám, szeretnék elmenni a világba, hogy

sokat lássak és tapasztaljak. Add ki a vagyonból az én jussomat.“ Az apa azt gondolta, hogy a szülői házon kívül a fiú talán valami jó tapasztalatot szerez s kiadta a vagyonból az ő részét.

A fiú vidáman ment el hazulról. Mindenütt mulatozott. Sok pénze volt, szórta is a pénzt és sok barátja is volt. A barátjainak is fizette a mulatóságot. Azt gondolta, hogy az ő pénze nem fogy el soha. Egyszer azonban nagyon megijedett. A pénze elfogyott. Ahol ő élt, nagy drágaság volt. Ruhája leszakadt róla, s nem volt mit egyék. Barátaihoz folyamodott, de barátai nem tudtak róla. Az ifjú mondá magában: „Amíg pénzem volt, sok barátom volt, most senki sem ismer, mikor szükségben vagyok.“

Amint ezeket elgondolta, elhatározta, hogy munka után néz, nehogy éhen haljon. Abban a városban, amelyben az ifjú volt, senki sem tudta alkalmazni, mert semmi munkához sem értett. Falura ment munkát keresni. A falusi gazdák azonban nem bíztak benne. Igen finom volt a keze s nem hitték el, hogy dolgozni tudna. Végre egy gazda mégis felfogadta a disznók mellé. Az ifjú a disznókat őrizte a mezőn. A gazda azonban fősvény ember volt. Nem adott rendes eledelt az ifjúnak, hanem csak a disznók eledeléből juttatott neki. „Nem bírom ki“ — mondá magában az ifjú... és az apja gazdaságára gondolt, ahol a legutolsó napszamosnak is tisztességes eledele, kenyere van. Eddig az ifjú még csak gondolni sem mert haza. Most végtelen nagy vágyódás fogta el, hogy haza menjen. Félt az apjától, de elhatározta, hogy hazamegy és elmondja lelke fájdalmát: „Atyám, vétkeztem elle-

ned és az ég ellen. Nem vagyok méltó, hogy fiadnak nevezzenek. Fogadj be a te szolgálid közé." Erre a gondolatra hosszú idő óta először lett boldog.

Az apja otthon mindig a fiára gondolt, aki sohasem adott hírt magáról. Sem a jó, sem a balsorsban nem írt haza semmit. Az apja minden nap, midőn a mezőn volt, szomorúan, vágyódva nézett arrafelé, a merre a fia elment volt, hogy vajjon nem jön-e vissza? Egy napon meglátta, hogy jön a fia. Mozgásáról, alakjáról megismerte. Ruhája rongyos, arca sáppadt, szeme beesett volt az ifjúnak. Az apa a fiú elébe ment. A fiúnak lélekzete is elállott, hogy vajjon mit mond az apja, nem fogja-e elüzni hazulról. Az apa, amint a fiúhoz érkezett, megölelte és megcsókolta. A fiúnak könnyes lett a szeme, térdre borult, átölelte apjának lábait és azt mondotta: „Oh atyám, édes atyám, vétkeztem ellened és az ég ellen; nem vagyok méltó, hogy többé fiadnak neveztessem. Fogadj be a te napszámosaid közé." Az apa azonban felemelte, újból megcsókolta a fiát és kézen fogva haza vezette. Szolgáinak örömmel újságolta: „A fiam hazajött. Vegyétek elé a legszebb ruhákat, húzzatok gyűrűt az ujjára, cipőt a lábára. Öljetek le egy borjút. Csapjunk nagy lakomát, mert az én fiam halott volt (azt hitte az apa) és ismét élő lett, elveszett volt és megtaláltatott."

Azonnal nagy lakomát csaptak, mely mellett a zene is szólott. Az ifjú édesapja mellett ült a szülői házban, mintha sohase ment volna el hazulról. Elhatározta magában, hogy ezután szorgalmas lesz s arra fog törekedni, hogy édesapjának örömet szerezzen.

Estére az idősebb testvér is hazaérkezett a mezőről. Látta, hogy házuk ki van világítva, hallotta a zeneszót. Az ajtóban egyik szolgától megkérdezte, hogy miért van az a nagy vigalom. A szolga örömmel újságolta: „A testvéred hazajött. Apád az ő hazajövele fölött érzett örömeiben rendezte ezt a lakomát." Az idősebb testvér haragosan összeráncolta homlokát s azt mondotta: „Az nem lehet, hogy azt ünnepeljük, aki eltékozolta minden vagyonát. Nem fogok bemenni."

Az apa megtudta a szolgától, hogy idősebb fia nem akar részt venni a lakomán. Kiment a nagyobb fiúhoz és hívta: „Jöjj be, mert a te testvéred megérkezett." A fiú pedig kedvetlenül felelt: „Egész életemben veled dolgoztam és sohasem engedted meg, hogy egy kecskefiókat megöljek és barátaimmal mulatságot rendezzek. A másik fiad számára pedig, aki minden vagyonát elpusztította és most mint koldus jött haza, egy borjút ölettél és nagy vigasságot rendeztél." „Hogy beszélhetsz így, — szólt az apa — te mindig velem voltál és minden vagyonom a tied. Neked örülnöd kell, hogy a te testvéred halott volt és élővé lett, elveszett volt és megtaláltatott."

Ezt a történetet az Úr Jézus mondotta el. Az Úr Jézus azt tanítja ez által, hogy az Isten olyan mi hozzánk, mint a jó apa gyermekeihez. Ha megtérünk, megbocsátja bűneinket. Mi is meg kell bocsásunk másoknak bűneit, ha látjuk, hogy jó útra tértek. Isten, a mi Atyánk, megbocsátja a megtérőnek a bűnét és azt akarja, hogy mi is úgy cselekedjünk.

15. A gazdag ifjú.

Jézusnak hírneve messze földre elterjedt. Ahol járt, tanításai nyomán mindenütt új remények támadtak. Csupán a szülőföldjén nem hittek benne. Jézus fájdalmasan is jegyezte meg, hogy a prófétát mindenütt szívesen fogadják, csak az ő hazájában nem. Jézus szívesen tanította azokat, akik hozzája fordultak s csaknem minden nap felkeresték őt valamilyen kérdésben. Egy időben Jézus a hegyek között volt. Tanítványai kissé hátrább állottak tőle, hogy ne zavarják elmélkedésében, imádságában. Itt kereste fel Jézust egy gazdag ifjú. Az ifjú már megjelenésével mutatta előkelőségét és gazdagságát. Látszott rajta, hogy az iskolázott, művelt ifjak közé tartozik. Amint felismerte Jézust tisztelettelően köszöntötte s jövedele célját e mondatban foglalta össze: „Jó Mester, mit cselekedjem, hogy az örök életet elnyerhessem?” Jézus felelé: „Miért nevezel engem jónak? Nincsen más jó, csak az Isten. Hanem, ha az örök életbe akarsz jutni, tartsd meg a parancsolatokat. Tiszteljed szülőidet, ne ölj, ne lopj, ne kívánd a te felebarátod tulajdonát, szeressed az Istent teljes szívedből, teljes lelkedből és minden erődből és szeressed felebarátodat, mint magadat.” Az ifjú reménykedve hallgatta mindezeket s majd bizalommal folytatta: „Mindazokat megtartottam már kora ifjúságomtól fogva. Mi fogyatkozás van hát még én bennem.” „Ha az örök életbe akarsz jutni, — folytatá Jézus — add el minden vagyonodat, oszd ki a szegények között s jér és kövess engem. Kincséd leszen az Istennek országa.”

Az ifjú nem tudott többet szólni. A reményesség boldog sugara eltűnt az orcájáról, szomorú, bánatos szívvel megfordult és elment, mert sok vagyona vala. Jézus részvétellel nézett utána s fájdalmas érzéssel mondotta: „Könnyebb a tevének a tűfokán átmenni, mint a gazdagnak, a mennyek országába jutni.” Majd meg a tanítványaihoz fordulva, magyarázóan folytatta: „Mit ér az ember, ha az egész világot is megnyeri, ha a lelkében kárt vall.” A legértékesebb kincs a mennyeknek országa, melyért érdemes mindent feláldozni.”

16. A magvetőről.

Egy magvető elment vetni. Vetés közben némely mag esék az útszélre. Még gyökeret sem verhetett, mert eljöttek a madarak, felszedék és megették. A magnak némely része köves és jól meg nem művelt földre esék. A szántás csak fölületes volt, ámbár a föld elég jó lett volna. E földből a mag gyorsan kikelt, de nem tudott mély gyökeret verni s a forró nap heve rövid idő alatt kiszárította. A magnak némely része pedig tövissek közé esett. Ez is kikelt, de a tövissek elhatalmasodtak s a vetést teljesen megsemmisítették. A magnak egyik része jó földre esék, amely helyesen meg is volt művelve s ez termett is bőségesen. Ennek egyik része termett száz annyit, másik része hatvan annyit, némelyik rész harminc annyit.

A tanítványok arra kérték az Úr Jézust, hogy mondja el a magyarázatát ennek a példázatnak. Jézus eleget is tett a kérésnek s a példázatot a kö-

vetkezésképpen magyarázta meg. Az elvetett magon az Isten igéjét kell értenünk. A magvető a Jézus idejében maga az Úr Jézus s azután azok akik Jézus nyomdokain az igét, az evangéliumot hirdetik. A föld pedig az emberi lelket jelképezi, vagy ábrázolja. Az útszéli föld az olyan emberi lelket ábrázolja, amely kemény és hideg. Hiába hirdetik az igét a mennyeknek országáról, nem törődik vele. Ha hallja is az igét, nem érti meg s nem is akarja megérteni. Az ilyen lélekben a hitnek és szeretetnek virágai nem nyílnak; kopár, kietlen, kemény, mint az országútja az ilyen lélek. Az Isten igéjét meg sem hallgatja, de ha hallgatja, akkor sem törődik vele. Az elhintett mag az ilyen lélekben gyümölcsöt egyáltalán nem terem.

A köves és jól meg nem művelt föld az olyan emberi lelket jelképezi, amelynek képességei ugyan vannak, de nem merül el semmiben komolyan, hanem mindig a fölületen jár. Meghallgatja az igét, örvend is az igazságnak, de nem tud kitartani mellette. A világ különböző hatásai következtében teljesen elfeledkezik az Isten igéjéről. A harmadik része a magnak tövises földbe esett. A tövises, burjános föld az olyan emberi lelket ábrázolja, amelyben van tehetség és fogékonyság minden iránt. Befogadja, meghallgatja az igét is, de érdeklődik a bűnös szenvedélyek és hiúság minden gondolata után. A bűnös szenvedélyek és hazugság burjánjai elnyomják az igének hatását és a lélekben nem tud érvényesülni a jó. A magnak negyedik része jó földbe esett, amely meg is volt művelve és dúsan termett. Ez a föld jelképezi a tiszta, minden szép és jó iránt fogékony emberi lelket, amely a vallás

és erkölcs elveivel és igazságaival meg van művelve. Az ilyen lélekben az Isten igéje termékeny talajra talál és sok szép és nemes tettek s igaz életnek lesz a forrása.

17. A könyörülő számáritánus.

Jézus egy alkalommal azt is megmagyarázta hallgatóinak, hogy ki a mi felebarátunk és az embereknek hogyan kell egymással szemben viselni magukat. Egy megható történetet mondott el, hogy magát megértesse. Az ilyen történeteket példázatoknak nevezik. E történet szerint egy ember ment Jerikóból Jeruzsálembe. Az útja nagy erdőségen vezetett keresztül. Az erdő nagyon szép volt, de sok kanyargós útja, sziklája, barlangja volt, mely a rablóknak jó rejtekhelyül szolgált. Az ember, amint gyönyörködött a természet szépségében, a madarak szép énekében, csak azon vette magát észre, hogy egy fordulónál elől és hátul rablók vették körül. Menekülni nem lehetett. A rablók szó nélkül leütötték s mindenéből kifosztották, vérző sebeivel az út szélén hagyták. A rablók azt is gondolták, hogy meg van halva. A kifosztott ember az útszélen hevert, nem tudott magán segíteni s még fokozta szenvedéseit az az égető szomjúság, amely elfogta. Azt gondolta, hogy azonnal meg kell halnia. Azonban egyszer csak lépéseket hallott. Egy zsidó pap jött az úton. Reménykedni kezdett, hogy az segíteni fog rajta. Szólani akart, de nem jött hang ajkára. Nem tudott segítséget kérni. A zsidó pap azonban, amint észrevette a véres embert, fejét el-

fordította tőle és gyors léptekkel tovább ment. A szegény haldokló ember ott maradt égő fájdalmival az út porában. Nemsokára ezután jött egy lévita. Ez is Izrael választott népe közül való volt, ez is a templomi szolgálattal van megbízva. A szegény ember újra reménykedik, de újra csalódik. A lévita még jó messze elkerüli a szenvedőt. Jön végül egy harmadik is. Egy számáriai ember. Semmi reménység sem támad a szenvedőben. A zsidók nem tételeztek fel semmi jót a számáriaiakról. Megvetették, emberszámba se vették. A kirabolt ember már csaknem utolsót lélekzik, de ime, a számáriai ember, amint észreveszi, azonnal oda siet, szomjúságát borral és olajjal enyhíti, sebeit kimossa, bekötözi, nehogy elvérezzen; felteszi szamarára s maga pedig gyalog folytatja az útját mellette. Amint elérkeztek a legközelebbi vendégfogadóba, ott még alaposabban kimosta sebeit, orvosságot tett a sebekre, ágyba fektette és pénzt adott a fogadónak, hogy tovább ápolja. A fogadónak megígérte, hogyha többre kerül az ápolás, mint amennyit ő kifizetett, midőn visszatér, ki fogja pótolni.

„Ki most a felebarátja a szenvedőnek?” kérdezte Jézus. A hallgatók azt felelték: „Az, aki segített rajta.” A felelet helyes volt annyiban, hogy csak a megvetett számáriai érezte azt, hogy a bajba jutott embertársán segíteni kell. Jézus tanításai szerint minden ember felebarátunk, testvérünk, mert egy mennyei atyának vagyunk a gyermekei s mint ilyeneknek, egymáson segítenünk kell. Mi őrizői vagyunk atyánkfiainak.

18. A számáriai asszony.

Egyszer Jézus tanítványaival Számáriában Szikár város határában egy forráshoz érkezett. A forrást Jákob kútjának hívták. Ebből a kútból látták el az egész várost ivóvízzel. Jézus a kút mellett leült pihenni egy faárnyékába; a tanítványok pedig elmentek a városba élelmet vásárolni. Amint Jézus egyedül maradt a Jákob kútja mellett, elgondolkozott a zsidó nép régi nagyságán. Egyidőben, Dávid és Salamon királysága alatt nagy és hatalmas volt az ország, boldog a nép, de a viszálykodás miatt idegen népek legyőzték a zsidókat s fogságba hurcolták. Az országot különböző csapások érték. Legnagyobb csapás az volt, hogy az ősök hite már nem él a lelkekben. Amint Jézus a forrás tiszta vize mellett így gondolkozott, a városból egy asszony jött a kúthoz, hogy vizet merítsen. Jézus megszólította, vizet kért az asszonytól. Az asszony elcsodálkozva felelt: „Hogyan kérsz te tőlem vizet, mikor te zsidó vagy s én meg számáriai? Hiszen a zsidók nem is állanak velünk szóba, megvetnek, lenéznek minket?” Jézus biztatóan válaszolt: „Ha te tudnád, hogy kivel beszélsz, te kérnél tőlem vizet. És én adnám az örök életnek vizét, amelyből aki iszik, soha meg nem szomjuhozik.” Az asszony nem értette meg Jézust. Azt gondolta, olyan vízről van szó, amely a testi szomjúságot csillapítja. Jézus azonban megmagyarázta, hogy az Isten ígéről, az evangéliumról (ami azt teszi: örömmüzenet) van szó. Az evangélium az élet vize, amelyből aki iszik, soha meg nem szomjuhozik. Az evangélium szerint nem az a fontos, hogy az Istent hol imádjuk, hanem mi-

Ilyen lélekkel imádjuk. Istent lélekben és igazságban imádjuk, mert Isten lélek.

A számáriai asszony nagyon boldog volt, hogy az Isten igéjét nemcsak a zsidóknak, hanem minden népnek prédikálják. Megértette, hogy így csak az Úr Jézus, az Isten prófétája beszélhet. Örömmel mondotta: „Bizony te vagy a Krisztus.“ Az asszony bement a városba és nagy örvendéssel elbeszélte, hogy a Krisztus a Jákob kútjánál van. A városból sokan mentek Jézushoz, hogy lássák őt és hallgassák a beszédét.

19. A bűnös asszony.

A farizeusok, zsidók, papok és írástudók. Jézusnak ellenségei voltak. Nem értették meg Jézust, aki tiszta szív és szeretet volt, mert ők csak a betű, a törvény emberei voltak. Jézus nem tett semmit a törvény ellen, de többet tett, mint amit a törvény előírt. Azt mondotta: „Nem azért jöttem, hogy a törvényt eltöröljem, hanem hogy betöltssem.“ A farizeusok és írástudók meg akarták kísérteni Jézust s ezért egy bűnös asszonyt vittak elébe, hogy mondjon fölötte ítéletet. Az asszony olyan bünt követett el, hogy a Mózes törvényei értelmében megkövezésre volt méltó. A bűnös asszony megtörve, alázatosan állott Jézus előtt. Háta mögött nagy sokaság volt. A sokaság kárörömmel, türelmetlenül várta az ítéletet. Jézus szánakozva nézett végig a nyomorult asszonyon, majd a sokaságra vetette kutató szemét. Az asszony szemeiből meg-eredtek a könnyek. Eszébe jutott egész szerenésé-

len, bűnös élete. Várta már a megkövezést, hogy legyen vége életének.

A farizeusok gúnyosan siettették Jézust. „Ha próféta vagy, mondj ítéletet felette. Csak nem pártolod a bűnöst?“ Jézus egy ideig nem szólt semmit. Aztán határozott, parancsoló hangon mondotta: „Aki közöttetek nem bűnös, az dobja rá az első követ.“ Amint ezeket a szavakat elmondotta, lehajolt a földre és az ujjával írt a fövénybe. Egy bizonyos idő múlva fölkel, szétnézett s nem volt más előtte, csak az asszony. A sokaság eloszlott, eltűnt. Úgy látszik megértette Jézus tanítását: „Ne ítélj, hogy ne ítéltessél.“

„Hát senki sem kárhoztat téged?“ szólt Jézus az asszonyhoz. „Nem, Uram“, felelt a nő még mindig félve és remegve. Jézus biztatóan szólott hozzá: „Én nem vádolkak. Eredj el békességgel és többet ne vétkezzél.“

Az asszony meg volt mentve. Lélekben újjászületett. Azzal az elhatározással ment el, hogy ezután tiszta és igaz életet él.

20. Mária és Márta.

Jézus tanítványaival a nyári nap hevében ment az országúton. A por belepte ruháikat, éhség és szomjúság gyötörte őket. Ilyen állapotban érkeztek be egy faluba. Boldogok voltak, hogy faluba érkezhettek, hogy egy kissé kipihenhetik magukat. A tanítványok elszéledtek egy s más kötelességeik teljesítésére, Jézus pedig egyedül maradott. Amint megy a falu között, egy nő hallgatója: Márta meg-

hívja a házukhoz. Jézus szívesen vette a meghívást és elment Márta házába, aki nőtestvérével: Máriával lakott együtt. Márta is nagyon megörvendett Jézusnak. Márta azonnal szolgálatára állt a nagy Mesternek. Ruháját a portól megtisztította s aztán utána látott, hogy vendégük számára ennivalót készítsen. Mária pedig leült a Jézus lábaihoz. Szemeit a nagy Mesterre szegezte és hallgatta az ő beszédét. A nagy Mester ez alkalommal is a mennyek országáról beszélt. Elmondotta Máriának, hogy Isten országa nem olyan, mint a földi országok, melyeket katonai erő tart fenn. Pedig Isten országa ezen a földön is megvalósulhat. Isten országa a lelkek ama világa, amelyben a szeretet törvénye uralkodik, ahol a hit minden más erőnél hatalmasabb. „Isten országa nem itt, vagy amott van, hanem Isten országa ti bennetek van.“

Mária annyira elmerült a Jézus beszédének hallgatásában, hogy semmi egyébbel nem törődött. Ez Mártának rosszul esett s neheztelve szólt Jézushoz: „Uram, nem törődöl-e azzal, hogy az én nőtestvérem csak egymagamra hagyja a szolgálatot? Mondd neki, hogy segítsen nekem.“ Jézus Mártára tekintett és monda neki: „Márta, Márta, szorgalmatoskodol és sokat sűrögsz, pedig egy az, ami szükséges. Mária pedig a jobbik részt választotta, amely el nem vétetik ő tőle.“

21. Ki lesz az első a mennyeknek országában?

Jézus többször elmondotta tanítványainak, hogy az ő élete e földön nem fog sokáig tartani. Érezte, hogy ellenségei életére törnek, de ő azért nem ijedt meg, mert hitte, hogy lelke a mennyek országába jut. A tanítványok is hittek az örök életben. Jakab és János, e két tanítvány egy időben azzal a kéréssel fordult a Jézushoz, hogy tegye meg velük azt a megkülönböztetést, miszerint az Isten országába egyik Jézusnak jobb oldala, a másik pedig baloldala mellett lehessen. Jézus azt kérdezte a tanítványoktól: „Ki tudjátok-e inni a poharat, melyet én kiiszom? Megkeresztelkedtek-e azzal a keresztséggel, amellyel én megkeresztelkedtem?“ Miután a tanítványok mindezekre késznek nyilatkoztak, Jézus azt mondotta: „Ha mindezeket meg is teszitek, a mennyeknek országában, hogy az én jobb vagy bal kezem mellett foglaljatok helyet, az nem én tőlem függ. Az a mennyei Atya dolga.“

Máskor pedig a tanítványok arról vitatkoztak, hogy a mennyeknek országában ki lesz az első? Az Úr Jézus azt mondotta: „Aki ti köztetek nagy akar lenni, az legyen a ti szolgátok. És aki ti köztetek első akar lenni, legyen mindenkinek a szolgája. Az embernek fia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon és ő adja az ő életét sokakért.“

Isten országa nem olyan, mint a földi országok. Ebben az országban a szolgálat a legnagyobb öröm és boldogság.

22. Zákheus.

Élt Jerikó városában egy Zákheus nevű vámszedő. Törpe, nagyon kistermetű ember volt. Nem szerették, sőt gyűlölték őt, mert gazdagságát azzal szerezte, hogy embertársait nagyon megrövidítette. A római birodalom tartományaiban az adószedés úgy történt, hogy az egyes kerületeket kiadták bizonyos vámszedőknek egy meghatározott összegért és a vámszedők ezen összegen felül a maguk számára annyi pénzt szedhettek össze, amennyit csak tudtak. Zákheus polgártársaitól jogtalanul is sok vagyont szerzett. Azonban a zsidók nemcsak ezért vetették meg, hanem azért is, mert a rómaiaknál hivatalt vállalt. Minden ilyen embert (ők publikánusoknak nevezték), aki hivatalt vállalt a rómaiaknál, megvetették, bűnösnek tartották.

Mikor Jézus ment Jeruzsálembe, Zákheus is látni akarta őt. Azonban nem láthatta az úton, mert Jézust nagy sokaság vette körül, ő pedig nagyon kis termetű volt. Zákheus a városszélen felmászott egy fügefára, hogy láthassa meg Jézust. Mikor az Úr Jézus meglátta a kistermetű Zákheust a fán, megszólította: „Zákheus, szállj le a fáról, mert ma nálad fogok vacsorázni.“ Zákheus boldogan szállt le a fáról és sietett haza, hogy Jézust fogadja.

Jézus ígérete szerint el is ment Zákheushoz. Zákheus érezte, hogy embertársaival szemben sokat vétkezett. Amint Jézust a házában üdvözölte, elmondta, hogy megbánta vétkét s jóvá akarja tenni. Ezért felajánlotta, hogy vagyonának a felét a szegények táplálására adja s azokat az embereket, akiket megkárosított, kárpótolni fogja. Négyannyit

ad vissza mindenkinek, mint amennyit tőlük igazságtalanul elvett. Az Úr Jézus örömmel hallgatta Zákheus megtérését és azt mondotta: „Ma lett üdvössége e háznak.“ Az Úr Jézus ellenségei pedig azt mondták: „Milyen próféta ez, hogy e bűnösökkel együtt eszik és iszik.“ Az Úr Jézus a kérdésre ezzel felelt: „Nem az egészségesnek, hanem a betegnek van szüksége orvosra. Az embernek fia nem az igazaknak, hanem a bűnösöknek jött a megtérítésére.“

23. Bátimeus.

Amikor Jézus Jerikót elhagyta, nagy sokaság követte őt a Jeruzsálem felé vezető úton. Az út szélén egy Bátimeus nevű vak koldus ült. Bátimeust mélyen bántotta a vakság szomorú állapota. Nemcsak az keserítette el, hogy nem látja Isten szép világát, hanem főképpen az, hogy nem tud dolgozni s mások könnyületére van szorulva. Amint távolról meghallotta a nagy sokaság zsibongását, zaját, így sóhajtott fel: „Oh, ha az Úr Krisztus ott van, bizonyára segít rajtam, mint ahogy másokon segített.“ Amikor Jézus közel érkezett hozzá, lelke mélyéből felkiáltott: „Jézus, Dávidnak fia, könyörülj rajtam!“ Jézus meghallván a kiáltást, Bátimeust magához hívatta s megkérdezte: „Mit akarsz, hogy veled cselekedjem.“ Bátimeus azt felelte: „Azt, hogy lássak.“ Az Úr Jézus azt felelte: „A te hited megtartott tégedet.“ Azonnal megjött a látása és boldogan követte az Úr Jézust útjában.

Az Úr Jézus sokakat meggyógyított, akiknek hitük fölébredett. Akiknek erős hite van, annak látása is megjön.

24. Bevonulás Jeruzsálembe. A templom megtisztítása.

Jézus minden nagy ünnep alkalmával fel szokott menni Jeruzsálembe. Tanításainak harmadik évében is elindult Jeruzsálembe, pedig tudta, hogy ellenségei életére törnek. Gyönyörű tavaszi idő volt. A természet fel volt ruházva minden pompával. Jézus Jerikó irányából ment Jeruzsálem felé. Útjában nagy sokaság követte. A sokaság nagy lelkesedéssel vette körül Jézust. Ruháikat az emberek földre terítették, virágot szórtak elébe és szívük teljességéből kiáltották: „Hozsánna! (Éljen!) Hozsánna a Dávid fiának! Áldott, aki jött az Urnak nevében!“ Olyan lelkesedéssel vették körül Jézust, mint amelyet az ő prófétai munkája megérdemelt. Az Úr Jézusnak bizonyosan jól esett a szeretetnek és ragaszkodásnak ez a kitörése. Ő azonban most is, mint mindenkor, szerény és alázatos volt. A dicsőség nem tette elbizakodottá. Amint a fővárosba beérkezett azonnal a templomba ment. Hálát akart adni Istennek, hogy ismét a nagy és dicső templomban lehet. Ámde a templomban nem jött imádság ajkaira, mert nem imádságos lelkekkel találkozott ottan, hanem pénzváltókkal és galambárosokkal. Az Úr házában imádkozás helyett a galambárosok és pénzváltók nagyban üzérkedtek. Jézus mindig szelid volt és

alázatos; nem szokott indulatba jönni. A templomban való kereskedés miatt azonban szent harag fogta el. Korbácsot vett a kezébe s az árusokat kiűzte a templomból, ezeket a szavakat mondván: „Az én Atyám háza az imádkozásnak a háza. Ti pedig kereskedés házává tettétek.“

Mikor híre ment ennek a fővárosban, sokan megbotránkoztak s azt kérdezték: „Kicsoda ez az ember, hogy ezeket cselekszi?“ A tanítványok azt felelték: „Ez a Jézus, a názáreti próféta.“ Sokan haragudtak rá s elvesztésére törtek, mert féltették a maguk külön érdekeiket. Különösen a farizeusok, írástudók és a zsidó papok törekedtek Jézus elvesztésére, mert Jézust sokan szerették és követték s ezért féltékenyek és irigyek voltak rá. Jézus látta mindezeket, de nem a maga sorsát fájlalta, hanem Jeruzsálem sorsát. Fádalmasan sóhajtott fel: „Jeruzsálem, Jeruzsálem, el fog jönni az idő, midőn rajtad kő kövön nem marad.“

25. Judás árulása. Az utolsó vacsora.

A főpapok és írástudók haragudtak az ártatlan Jézusra; féltékeny, irigy emberek voltak. Folyton azon tanácskoztak, miként foghatnák el az Úr Jézust. Nappal nem merték elfogni, mert attól féltek, hogy a nép pártjára áll és megmenti. Ezért elhatározták, hogy éjszaka fogják el Jézust, amikor a nép nem látja s nem tudja megmenteni. Ámde nem tudták, hogy Jézus éjszaka hol pihen. Amint éppen erről tanácskoznak, Judás a főpapokhoz megy s azt kérdi: „Mit adtok nekem, ha a

Jézust kezetekre adom.“ A főpapok és írástudók nagyon meglepődtek, hogy éppen egyik tanítvány árulja el az Úr Jézust, de kaptak az ajánlaton és harminc ezüst pénzt ígérték. Judás az árulás díjával meg volt elégedve; a harminc ezüst pénzt átvette és a főpapoktól eltávozott.

Az ünnep előtt való csütörtök estve Jézus összegyűjtötte tanítványait egyik barátja házában, hogy zsidó szokás szerint megegye velük a húsvéti bárányt. Az Úr Jézus ez estve is, mint mindig, szeretettel beszélt tanítványaival, de igen komoly volt. János úgy érezte, mintha az Úr Jézus minden szavával végbúcsját mondaná. Sokáig nézte a Mestert, hozzámment és átölelte. Az Úr Jézus szomorúan mondotta: „Egyik ti közületek ma el fog engem árulni.“ A tanítványok megdöbbenve egymásra néztek s kérdezték: „én vagyok-e Uram?“ Az Úr Jézus azt mondotta: „Aki velem egyszerre nyúl a tálba, az fog engem elárulni.“ Jézussal egyszerre Judás nyúlt a tálba. A tanítványokon borzalom futott végig. „Hát lehetséges, hogy elárulja valaki a tanítványok közül Jézust, — így szólt János — aki olyan volt hozzánk, mint az édes anya gyermekeihez.“ Judás a szégyentől és dactól kipirulva eltávozott a tanítványok seregéből.

Az Úr Jézus, midőn a tanítványoknak a kenyeret adta, azt mondotta: „Vegyétek és egyétek, mert ez az én testem, amely ti érettetek megtöretik,“ amidőn a bort adta, így szólott: „Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, amely ti érettetek kiontatik. Valahányszor ezt cselekszi-

tek, mindannyiszor az én emlékezetemre tegyétek.“ Jézusnak ez a végrendelete, melyet ezekkel a szavakkal fejezett be: „Új parancsolatot adok, hogy egymást szeressétek, amint én szerettelek titeket.“

26, Jézus a Getsemáné kertben.

Jézus az utolsó vacsora után tanítványaival az Olajfák hegyére vonult. A nagy Mester magába mélyedve gondolkozott s csak keveset beszélt. A tanítványok is mély gondolatokkal voltak elfoglalva. Úgy érezték, hogy valami rendkívülinek kell történnie. E csöndet Jézus a következő mondással törte meg: „Ma mindnyájan megbotránkoztok én bennem, mert meg van írva: megverem a pásztort és elszélednek a nyájnak juhai.“ A tanítványok lelkére fájdalmasan hatott e kijelentés. Péter nem is tudta szó nélkül hagyni: „Ha mindnyájan megbotránkoznak is, én sohasem“, felelé fájdalmas szívvel. Jézus tovább folytatta: „Bizony mondom, hogy ezen az éjszakán, mielőtt a kakas megszólalna, háromszor tagadsz meg engemet.“ Péter azonban tovább is fogadkozott: „Ha meg kell is veled halnom, soha meg nem tagadlak.“ Ilyen beszélgetés közben érkezett a Getsemáné kertbe. Jézus itten azt mondotta: „Vigyázzatok és imádkozzatok, mert a lélek ugyan kész, de a test gyöngöng.“ Majd tovább menve leborult a földre s így imádkozott: „Atyám, ha lehetséges, muljék el én tőlem e pohár, mindazonáltal ne az én, hanem a te akaratod szerint legyen.“ Az áhítatos mély imádság megnyugtatta Jézust. Fölemelkedett a

földről s amint a város felé nézett, fáklyafény mellett egy fegyveres csapatot látott feléje közeledni. Ez a csapat volt az, melyet Jézus elfogatására küldtek. A fegyveresek között jól látszott a Judás alakja. Ő vezette a csapatot. Jézus elmene-külhetett volna, de nem tette. Bevárta, amint a főpap szolgálói hozzája érkeztek. Judás elől ment s megcsókolta Jézust ezekkel a szavakkal: „Üdvöz-légy Mester!” Jézus fájdalmas szívvel mondá: „Barátom, Judás! hát csókkal árulod-e el az em-bernek fiát?” A főpap szolgálói erre Jézusra rohan-tak s megkötözték. Jézus azt mondotta: „Miért jöttök én reám fegyverkezve, mint egy gonosz-tevőre. Egész nap közöttetek voltam, tanítottam, az írásokat magyaráztam. Miért nem fogtatok el ottan?” Péter nem tudta tünni a Jézus megkötöz-tetését. Kardot rántott és a főpap egyik szolgálá-jának a fülét levágta. Jézus azonban Péterre rá-parancsolt: „Dugd vissza kardodat hüvelyébe, mert aki fegyvert fog, fegyverrel vész el.” Péter enge-delmeskedett s a szolgák Jézust minden ellentállás nélkül elvitték a főpapnak: Kajafásnak a házához.

27. Jézus elítéltetése.

Kajafásnak, a főpapnak a házánál össze vol-tak gyűlve a főpapi törvényszék tagjai. Az volt a céljuk, hogy Jézust elveszítsék. Jézus a legtisz-tább és legszentebb életű ember volt s nehéz volt okot találni arra, hogy elítélhessék. Hamis tanu-kat kerestek. Ilyet is nehéz volt találni. Végre egy

mégis akadott. Ez a tanú azt mondotta, hogy ő hallotta, midőn Jézus mondá: „Rontsátok el a templomokat és én harmadnapra felépítem azt.” Jézus ezzel azt mondotta, hogyha meg is ölik, harmadnapra fel fog támadni. A főpap azt a kérdést tette fel: „Te vagy-e a Krisztus, az élő Istennek a fia?” Jézus azt felelte: „Igenis, én vagyok.” A főpap ezt a kijelentést káromlásnak minősítette. A zsidók a káromlásra halálos ítéletet szoktak hozni. A főpapi törvényszék Jézust méltó-nak mondotta a halálra. A jelenlevő népből sokan csúfolódtak vele, némelyek leköpdösték, mások arcul verték. Jézus a bántalmakat méltósággal tűrte.

Amint ezek történtek, Péter az udvarról figyelte az eseményeket. Hűvös tavaszi éjszaka volt; a szolgák az udvaron tüzet tettek. Péter is többekkel a tűz körül melegedett. Egyik szolga megkérdezte Pétert, nem a Jézus tanítványai közül való-e? A beszédéből észrevették a galileai nyelv-járást. Péter tagadta. A szolga újból és újból kér-dezte, míg Péter ismételten tagadta. Mikor har-madszor tagadta meg, a kakas megszólalt és Jézus kinézett az udvarra. A Jézus tekintete találkozott a Péterével. Péter megszégyelte magát, hogy meg-tagadta a Mestert s elkezdett keservesen sírni.

Az áruló Judás sem örvendett sokáig az áru-lás díjának, a 30 ezüst pénznek. Mikor megtudta, hogy Jézussal mi történt, megbánta tettét, vissza-vitte a papoknak a 30 ezüst pénzt és lelkiismereté-nek furdalása következtében felakasztotta magát.

A zsidók maguk ebben az időben nem tudtak halálos ítéletet hozni, mert országuk nem volt sza-

bad állam, hanem a római birodalomnak egyik tartománya volt. A tartományokat helytartók kormányozták. Judeának Pontius Pilátus volt a helytartója.

Jézust a zsidók Pontius Pilátus elébe vitték s nagy zajjal követelték, hogy mondja ki fölötte a halálos ítéletet. Pilátus hamar átlátta, hogy a zsidók Jézust csak irigységből akarják elveszíteni, s ezért nem akarta kimondani a halálos ítéletet. A mellett a felesége is figyelmeztette, hogy Jézus ártatlan. A zsidó papok azonban nagy néptömeget bujtogattak fel s azok állandóan kiabáltak: „Feszítsd meg, feszítsd meg.“ Pilátus arra gondolt, hogy valamiképpen megmenti Jézust s azt mondta a tömegnek: „Két fogoly van a kezemben: az egyik Barabbás, aki lázadásért és rablásért van elfogva, a másik Jézus, akit ti hoztatok ide. Az ünnepre való tekintettel egyiknek szabadon bocsátását kívánhatjátok. Melyiket bocsássam szabadon?“ A nép egyhanguan a Barabbás szabadon bocsátását kívánta s Jézusra vonatkozóan pedig tovább követelte: „Feszítsd meg, feszítsd meg.“ Pilátus azonban nem akart engedni: „De én semmi bűnt sem találok benne“, mondá határozottan. „Akkor nem vagy igaz barátja a császárnak, mert ez az ember királynak mondja magát.“ Erre Pilátus megijedett. Attól félt, hogy a római császárnak bevádolják és ő elveszíti magas hivatalát. Bement a belső szobájába, megmosta kezét s aztán ismét kijöve, azt mondotta: „Én ártatlan vagyok ez igaz embernek véretől. Ám ti lássátok.“ Ezzel átadta Jézust a zsidóknak, hogy keresztre feszítsék. A helytartó katonái elvitték Jézust az őrházba.

Biborpalástot adtak rá, fejére tövisből font koronát tettek és gunyolódtak vele: „Üdvözlégy, zsidóknak királya.“

28. A keresztfeszítés.

A katonák levették Jézus testéről a biborpalástot és a saját öltözetét adták rá. A töviskoszorút azonban a fején hagyták. Egy fából készített nagy keresztet tettek a vállára, hogy azt is ő vigye. Ugyanis az volt a szokás, hogy az elítéltek maguk vitték a keresztet a vesztőhelyre, ahol ki kellett szenvedniök. Vele együtt két gonosztevőt ítéltek halálra s azok is Jézussal mentek. A szomorú menet elindult a Golgotha hegye felé, ahol a keresztfeszítéseket végre szokták hajtani. Az Úr Jézus nem bírta a vállára tett súlyos keresztet. Roskadozott alatta. Velük szembe jött egy távoli városból való ember s őt kényszerítették arra, hogy vigye az Úr Jézus keresztjét. Nagy sokaság követte a Golgothára igyekvő menetet. Férfiak és nők egyaránt sokan voltak. A nők sírtak Jézus sorsa miatt. Jézus azonban messzehangzó hangon bánatos lélekkel mondotta: „Jeruzsálem leányai! Ne sirassatok engemet, hanem sirassátok önmagatokat és gyermekeiteket.“ Amikor a Golgotha hegyére felértek, a keresztet a földre lefektették s az Úr Jézust rászégezték. Azután pedig a keresztnek alsófelét a földre beásva felállították. Ugyanígy jártak el a két gonosztevővel is. A két gonosztevő keresztjét két oldalt állították fel, úgy, hogy Jézus közbül volt. A főpapok és farizeusok közül is sokan elkisérték Jézust a kereszthez. Némelyek még most is gunyolódtak vele: „Ha Istennek fia

vagy, szállj le a keresztről. Másokon tudott segíteni s magán nem tud.“ Jézus azonban a nagy fájdalmat egy jajszó nélkül tűrte. Az ellenségei gonoszságai miatt így imádkozott: „Atyám, bocsás meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekesznek.“ Az egyik gonosztevő is tiszteletlenül szólott Jézushoz, azt mondván: „Ha valóban te vagy a Krisztus, szabadítsd meg magadat és minket a keresztről.“ A másik keresztrefeszített azonban megdorgálta társát: „Mi megérdemeljük a büntetést, mert mi bünt követtünk el. Ő azonban ártatlan. Hogyan mersz így beszélni?“ Majd meg Jézushoz fordítva fejét, kérte: „Oh Uram, gondold reám, mikor a mennyeknek országába érkezel“. Bünei nek elismerése és megvallása egészen átformálta az egyik gonosztevőt. Arcáról a sötét foltok eltűntek, szemeiben a kétségbeesést a reménység váltotta fel. Az Úr Jézus megnyugtatta mondomta és biztatta: „Ma velem leszel a paradicsomban.“ A szenvedő embernek fájdalmai meggyűltek s várta azt a pillanatot, midőn a földi élettől teljesen megszabadul.

A bámuló sokaságból egy szenvedő nő vált ki. Leborult a kereszt előtt s csak ennyit tudott mondani: „Fiam, én édes fiam!“ Ez volt Mária, a Jézus anyja, akinek szívét teljesen átjárta a fájdalom éles töre. Mellette volt János, az egyik tanítvány. Amint Jézus megpillantotta őket, részvét-teljes hangon szólott: „Anyám, ezután János lesz a fiad,“ Jánosnak pedig: „Ezután az én anyám lesz a te anyád.“ Mária lehajolt Jánosra, fejét vállára téve, érezte, hogy fia halála után János igazi fiúként fog róla gondoskodni.

Tizenkét óra után az égen sötét felhők tornyosultak. A felhők eltakarták a napot s olyan sötét lett, mint éjszaka. A jelenlevők lelke félelemmel telt el. Legtöbben hazamentek és hajlékaikba húzódtak. A sötétség órák hosszáig tartott. Délután három órakor az Üdvözítőt erős fájdalom fogta el és fájdalmában felkiáltott: „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?“ Ez csak akkor volt, midőn fájdalma elviselhetetlenül nagy volt. A mennyei Atya azonban csakhamar megvigasztalta őt. Ismét érezte, hogy az Atya vele van, ámbár testi ereje mind fogyott. Végre vizet kért. A katona ecetet nyújtott fel hozzá. Aztán nemsokára felsóhajtott: „Elvégeztetett minden.“ Aztán pedig elhangzott az imádság szava: „Atyám, a te kezeidbe ajánlom lelkemet.“ Ezzel lehajtá fejét és a legtisztább és legnemesebb lélek elszállt a mennyei Atyához.

29. Jézus eltemetése.

Mikor Jézus meghalt, hatalmas földindulás keletkezett. Kösziklák omlottak össze, házak falai repedeztek meg, a jeruzsálemi nagy templom függönye pedig kettéhasadott. A népet nagy félelem fogta el. Akik a kereszt mellett voltak, elmenekültek, hajlékukba húzódtak. A római százados, aki szolgálatot teljesített, így szólott: „Bizony ez az ember igaz volt és Isten fia volt.“

Estefelé egy József nevű árihmátiai ember Pilátustól engedélyt kért, hogy Jézust eltemethesse. Ez a jó módú ember Jézust szerette és nem

akarta, hogy a Mester teste az ünnepen a kereszten maradjon. Volt Józsefnek a Golgotha oldalán egy kertje, a kertben egy szikla oldalába vájt sírja. Az Úr Jézust levette a keresztről, fehér gyolcslepedőbe tette s így elhelyezte a sziklasírba. A sír szájára pedig nagy követ hengerített.

Másnap este felé a főpapok és írástudók azzal a kéréssel fordultak Pilátushoz, adjon katonai őrséget a sír őrzésére, nehogy a tanítványok éjszaka más helyre vigyék a holttestet és azt mondják, feltámadott. Pilátus teljesítette a kérést. Jézus sírja mellé katonai őrséget rendelt.

30. A feltámadás.

Jézust a húsvét előtti péntek napon délelőtt feszítették keresztre. Este temették el. Szombaton estére öröket állítottak a sír mellé.

A zsidóknál szokás volt, hogy a halottak testét bebalzsamozzák. Ezáltal a test nem oszlott fel hamar, hanem sokáig megmaradott a régi állapotában. A hétnek első napján három kegyes nő, Mária Magdaléna, a másik Mária és Salome drága kentelekkel elindultak a Jézus sírjához. Lelkiük tele volt fájdalommal a Jézus halála miatt. Azt mondták, hogy nem lesz senki, akivel olyan mélyen és bensőségteljesen tudjanak imádkozni, mint az Úr Jézussal. Nem lesz többet a betegeknek, szenvedőknek olyan igaz barátja, mint a nagy Mester. Amint így beszélgettek, egyik nő mintegy megijedve veti fel a kérdést: vajjon ki hengeríti el a követ a sírnak szájáról? A három gyöngé nőnek az ereje együtt

sem elegendő arra, hogy a követ elvegye a sír szájáról. Amint azonban a sírhoz értek, meglepetéssel látták, hogy a kö el van véve a sír szájáról. Bementek a sírba s ott nem találták meg a Jézus testét. Ellenben láttak egy fehérruhába öltözött ifjút, akinek tekintete olyan volt, mint a hó s aki így szólt hozzájuk: „Mit keresitek az élőt a holtak között? A názáreti Jézust keresitek-e? Nincsen itten. Feltámadott.“ A kegyes nők először nagyon megijedtek. De lassanként felbátorodtak s megemlékeztek arról, hogy Jézus életében megmondotta volt, hogy föl fog támadni. A kegyes nők örömmel mentek haza a sírtól és mindenkinek elmendották a Jézus feltámadását. Jézus feltámadása után negyven napig a földön volt s a tanítványoknak többször megjelent. A tanítványokat mélyebben megerősítette hitükben s elkészítette hivatásukra. Hogy hivatásukat betölthessék, megígérte, hogy elfogja küldeni a szent lelket: a világosságnak, erőnek, szeretetnek lelkét. Negyven nap múlva a szentírás szerint felment a mennyei Atyához.

31. Az első pünköst.

A tanítványok Jézus halála után nem tudtak semmi nagyobb munkásságot kifejtteni. Félték az ellenség támadásától. Azonban érezték, hogy nekik nem szabad tétlenül ülniök. Magukban reménykedtek, bizakodtak. Biztak abban, hogy Jézus elküldi a szent lelket.

Mind a 11 tanítvány Jeruzsálemben volt, ott egy házban összegyültek s az áruló Judás helyébe

megválasztották Mátyást. Jézus mennybemenetele után tíz napra a szent lelket elküldötte. A tanítványok mind együtt valának; nagy bátorság és lelkesedés vett erőt rajtuk. Ebben az időben éppen az aratás ünnepe volt s minden tartományból sokan voltak Jeruzsálemben. A tanítványok nagy bátorsággal hirdették az evangéliumot. A sokaság elesdálkozott a bátor és szép beszédeken. Voltak olyanok is, akik gunyolódtak velük: „Édes bortól részegetek meg ezek.”

Ekkor előállott Péter apostol és megmagyarázta, hogy a tanítványok nem részegek, hanem a próféta jóslata telt be: „Kitöltök az én lelkemből és prófétálnak a ti fiaitok és leányaitok; ifjaitok látásokat látnak, véneitek álmokat álmodnak. Izrael nemzetségének fiai, halljátok meg e beszédet. Térjete meg és keresztelkedjete meg és veszítetek a szent léleknek ajándékát.”

Péter apostol beszédére mintegy háromezeren keresztelkedtek meg; ez volt az első keresztény gyülekezet Jeruzsálemben.

32. István vértanú.

Az első pünköszt után a tanítványok nagy buzgósággal láttak hozzá hivatásuk teljesítéséhez. Minden alkalmat megragadtak, hogy eleget tegyenek az Úr Jézus ezen meghagyásának: „Elmenvén, tanítsatok minden népeket.” Ők buzgósággal és nagy lelkesedéssel hirdették az igét és a Jézus követőinek száma napról napra szaporodott. A tanítványok a megtért buzgó hívekből maguknak segít-

séget választottak, hogy a gyülekezet ügyeit jobban rendezhessék. Az újonnan választott segítő-társakat diakonuszoknak nevezték. Ezek között a legbuzgóbb volt István. Buzgóságáért a zsidók nagyon is haragudtak rá. A zsidók haragjukban elfogták Istvánt és a zsidó tanács elé vitték. A tanács előtt pedig a következő hamis vádakkal illették: „Hallottuk öt káromló beszédeket szólni Mózes ellen és Isten ellen. Ez az ember nem szűnik meg káromló beszédeket mondani a szent hely ellen és a törvény ellen, mert azt mondá, hogy a názáreti Jézus ezt a helyet elrontja és megváltoztatja a ceremóniákat, melyeket Mózes adott nekünk.”

István azonban a vádaktól nem ijedt meg. A Jézus tanításai mellett szilárdan megállott. A zsidó papoknak, írástudóknak és farizensoknak keményen szemükre vetette képmutatásukat és gonoszságukat. Azok pedig dühösködtek és fogaikat esikorgatták ellene s kiűzték a városon kívül eső helyre. Azon a helyen pedig megkövezték. István türelemmel viselte sorsát. Mikor haldoklott, így imádkozott: „Úram, vedd magadhoz az én lelkemet. Ne tulajdonítsd ezt bűnül az én ellenségeimnek.” Istenben bízva meghalt a szent ügyért. István volt a Jézus követői közül az első vértanú. Utánna nagyon sokan áldozták fel életüket a szent ügyért. Ezeket is vértanuknak nevezzük, mert vérük kiontása által tettek tanubizonyságot a szent ügy igazságáról. Az apostolok is, János kivételével, mind vértanúhalállal haltak meg.

33. Pál apostol.

Saul Jézus követőinek legelszántabb üldözője volt. Saul Kisázsiának Thárzus nevű városában született, előkelő farizeus családból. A Saul atyjának római polgári joga is megvolt, ami abban az időben sok kiváltsággal járt. Saul Jeruzsálemben tanult a híres Gamaliel iskolájában, minek folytán nagyobb műveltségre is szert tett. A Jézus tanítványait azonban nagyon gyűlölte. Azt gondolta, hogy a Jézus tanítványai nem a helyes úton járnak. Ezért üldözte őket minden eszközzel. Felkutatatta a Jézus követőit magánházukban, a gyülekezetben s láncra fűzve börtönbe juttatta. A Krisztus követőinek üldözése végett egy alkalommal arra is engedélyt kért, hogy elmenjen Damaszkuszba s itt is üldözze a Krisztus követőit. Amint ment Damaszkuszba, útközben csoda történt. Damaszkus közelében ugyanis nagy világosság vette körül Sault, aki a nagy világosságban elveszítette látóképességét és a földre esett. Eközben az égből szót hallott: „Saul, Saul, mit kergetsz engem?” Saul felelt: „Kicsoda vagy uram?” A szózat tovább hangzott: „Én vagyok a Jézus, akit te üldözöl, nehéz neked az ösztön ellen rugódoznod.” Erre Saul ámulva és remegve mondá: „Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?” A szózat tovább hangzott: „Kelj fel, menj bé a városba és megmondják, hogy mit cselekedjél.”

Saul felállott, de semmit sem látott. Társai kézenfogva vezették be a városba. Damaszkuszban volt Jézusnak egy Ananiás nevű tanítványa. Ő várta Sault, akit megkeresztelt s akinek a kereszt-

ség után azonnal megjött a látása. Saul a kereszt-ségben Pál nevet kapott. Megtérése után ő lett Krisztusnak a legbuzgóbb apostola. Bejárta Kisázsiát, Görögországot, sőt elment még Rómába is, hogy a Krisztus evangéliumát a pogány világba is elvigye. Ahova nem tudott többször elmenni, oda leveleket küldött. Az ilyen levelekből több fönmmaradott. Az Újszövetségben 14 levél van Pál neve alatt fönmmaradva. Pál apostol is, mint Jézus, vértanú halált halt. A kegyetlen Néro császár alatti üldözések alatt vesztette el életét.

FÜGGELÉK.

---

1. A hegyi beszédből. (Máté 5, 8—12.)

Boldogok a szegények lélekben, mert övék a mennyeknek országa.

Boldogok a szomorkodók, mert ők megvigasztaltatnak.

Boldogok a szelidek, mert ők öröklendik a földet.

Boldogok, akik éheznek és szomjúhozni az igazságot, mert ők megelégtetnek.

Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek.

Boldogok a tisztaszívűek, mert ők az Istent meglátják.

Boldogok a békességszerzők, mert azok Isten fiainak mondatnak.

Boldogok, akik háborúságot szenvednek az igazságért, mert azoké a mennyeknek országa.

Boldogok vagytok, mikor szidalmaznak, háborgatnak titeket és minden gonosz hazugságot mondanak ellenetek, én érettem.

2. Ima vallástanítás előtt.

Istenünk, édes jó Atyánk, légy velünk e szent órában, hogy az igaz ismeretben ez alkalommal is előbbre haladhassunk. Adjad, hogy a te akaratod legyen meg és a te országod jöjjön el mi közénk. Segíts meg minket arra, hogy minden órában többet fogadhassunk be a kijelentés magasztos igazságaiból, melyet a te szent fiad, az Úr Jézus hirdetett a földön. Istenünk, légy segítségünk, oltalmunk, most és mindörökké. Ámen.

3. Ima vallástanítás után.

Mennyei szent felség, édes jó Atyánk! Hála néked, hogy ma is részesülhetett a mi lelkünk mennyei áldásod harmatozásában. Segíts meg minket, hogy a mi lelkünk a termékeny földhöz hasonlítson, melyben a te szent evangéliumodnak elhított magvai termékeny talajra találnak. Istenünk, áldásod és gondviselésed kísérjen minden lépésünkben. Ámen.

4. Szálljatok le, szálljatok

*Szálljatok le, szálljatok,
Betlehemi angyalok!
Özvegy, árva, annyi vár ma
Búhegesztő balzsamot:
Szálljatok hát, szálljatok le!
E napon az ég ide
Úgy sem lehet messzire.*

*Szálljatok le, szálljatok,
Betlehemi angyalok!
Anyja mellett annyi gyermek
Hall ma szépen rólatok...
Istenem, de hány van, akit
Gondviselő hű kezek
Nem ölelnék ma se meg.*

*Szálljatok le, szálljatok,
Betlehemi angyalok!
Hozzatok a boldogokra
Egy kis enyhe bánatot.
Hadd lássanak oda is, hol
Karácsonyfa sohse nyit
Ha ma nincsen enni mit.*

*Szálljatok le, szálljatok,
Betlehemi angyalok!
Zörgessetek ma este meg
Minden piciny ablakot,
A házikókba, palotákba
Egy örömet vigyetek:
Boldog, édes ünnepet!*

5. Krisztus keresztjén.

<i>Krisztus keresztjén</i>	<i>Krisztus keresztjén</i>
<i>Az van felírva:</i>	<i>Az van felírva:</i>
<i>Hogy az igazság</i>	<i>Hogy a szerelet</i>
<i>Nem vesz a sírba!</i>	<i>Nem vesz a sírba!</i>

<i>Örvendjen, akit</i>	<i>Mind e világ bár</i>
<i>Bántalom ér:</i>	<i>Éltedre les:</i>
<i>Ha szíve tiszta,</i>	<i>Csak te bocsásss meg,</i>
<i>Lelke fehér.</i>	<i>Csak te szeress.</i>

Csak te bocsásss meg
A gyűlölőknek:
Oszd szét a szíved
A szenvedőknek!

— Megmozdult a kő
Sírja felett...
Örökkévaló
A szeretet.

6. Legyetek könyörületesek.

Koldus jár utcahosszat,
Mindkét szemére vak.
Egy kisdéd gyermek vezetője,
— Szánalmas egy alak.

Boldog volt otthonában,
Kevés idő előtt:
Hű nője s gyermekei valának
És élt öröm között.

De haj! tűzvész dühöngött:
Hajléka oda lett...
Nyomor és inség: sírba vitték,
Akiket szeretett.

És könnyei kiolták
Szemének lángjait:
Örök vakéjnek fátjolával
Borítván csillagit.

Koldus jár utcahosszat,
Mindkél szemére vak.
Egy kisdéd gyermek vezetője,
— Szánalmas egy alak.

Ti, kik jólétben vagytok,
Ti boldogok:
Isten nevében a szegénynek,
Oh, tápot adjatok.

7. Ima.

Istcnem én benned bízom,
Csak te benned egyedül;
Másban nincs, nem is lehetne
Bizalmam — rajtad kívül:
Légy hát őrző pásztorom
Oh mennyei hatalom.

Munka, küzdelem az élet,
Munkátlanság: bűn, halál.
A hajnal s az esti csillag
Engem munkában talál.
Légy segedelmem, gyámolóm,
Oh mennyei hatalom.

Létünk változó hullámin
Csüggedést nem ösmerek,
Nyugodt szívvel, békén türom,
Mit rám mértek az egek.
Adj erőt megállanom,
Oh mennyei hatalom.

Tűnő álomkép az élet,
Száll... száll gyorsan, mint madár...
Csak egy lépés — s ah közel van
Előttünk a véghatár...
Ott is te lész nyugtatóm,
Oh mennyei hatalom.

Légy vezérem és taníts meg
Törvényidre engemet,
Hogy kinyerjem, érdemeljem
A te szent tetszésedet.
Isten! örök szeretet,
Oh ne hagyj el engemet.

8. Esti ima.

Én Istenem
Te légy velem
Az éjjelen.
Oltalmad védjen,
Hogy ne érjen
Veszedelem.

Oh jól tudom
A nyugalom
Megújítóm.
Fedezzen árnyad
Őrző szárnyad
Míg nyugszom.

Vigyázz reám
Oh, szent Atyám
Ez éjszakán.
Adj nyugalmat,
Eröm lankadt,
Álmat kíván.

S lángfényivel
Napod ha kell
És ünnepel
A nagymindenség:
Imám tiéd
Érzésivel.

9. A hit ereje.

Aki nagy munkába fogott
S nehezen megy az a dolog:
Nyissa ajkát csak imára.
Szép eredményt hoz az a nap,
Fogy a munka keze alatt —
Segített a hit varázsa.

*Aki sűrű könnyet hullat,
S terhét érzi annyi bűnnek:
Nyissa ajkát csak imára.
Könnye apad, baja széled
Az irgalom Istenének
Könyörülő szent szavára.*

*Kit nem ért a bánat sorja
Kinek jól megy minden dolga
Nyissa ajkát csak imára.
Mint virágra szálló méhnek
Még édesebb lesz az élet,
Édesebb valója, álma!*

T a r t a l o m

	Oldal
Előszó — — — — —	3
1. Jézus születése — — — — —	5
2. A pásztorok üdvözlete — — — — —	7
3. A keleti bölcsék — — — — —	8
4. Menekülés Egyiptomba — — — — —	9
5. A tizenkétéves Jézus — — — — —	10
6. Jézus megkereszteltetése — — — — —	12
7. Jézus megkísértése — — — — —	13
8. A gazdag halászat — — — — —	14
9. Jézus imádkozni tanít — — — — —	16
10. A sokaság megvendégelése — — — — —	17
11. Szabad-e ünnepponon jót tenni? — — — — —	18
12. Jézus és a gyermekek — — — — —	20
13. A hullámok lecsendesítése — — — — —	21
14. A tékozló fiú — — — — —	22
15. A gazdag ifjú — — — — —	26
16. A magvetőről — — — — —	27
17. A könyörülő számáritánus — — — — —	29
18. A számáriai asszony — — — — —	31
19. A bűnös asszony — — — — —	32
20. Mária és Márta — — — — —	33
21. Ki lesz első a mennyeknek országában? — — — — —	35
22. Zákheus — — — — —	36
23. Bártimeus — — — — —	37
24. Bevonulás Jeruzsálembe — — — — —	38
25. Az utolsó vacsora — — — — —	39
26. Jézus a Getsemáné kertben — — — — —	41
27. Jézus elítéltetése — — — — —	42
28. A keresztfeszítés — — — — —	45
29. Jézus eltemetése — — — — —	47
30. A feltámadás — — — — —	48
31. Az első pünköst — — — — —	49
32. István vértanu — — — — —	50
33. Pál apostol — — — — —	52

F ü g g e l é k

1. A Hegyi beszédből — — — — —	55
2. Ima vallástanítás előtt — — — — —	56
3. Ima vallástanítás után — — — — —	56
4. Szálljatok le, szálljatok (Szabolcska Mihály) — — — — —	57
5. Krisztus keresztjén (Szabolcska Mihály) — — — — —	58
6. Legyetek könyörületesek (Rédiger Géza) — — — — —	59
7. Ima (Rédiger Géza) — — — — —	60
8. Esti ima (Rédiger Géza) — — — — —	61
9. A hit ereje (Tarcsafalvi Albert) — — — — —	61